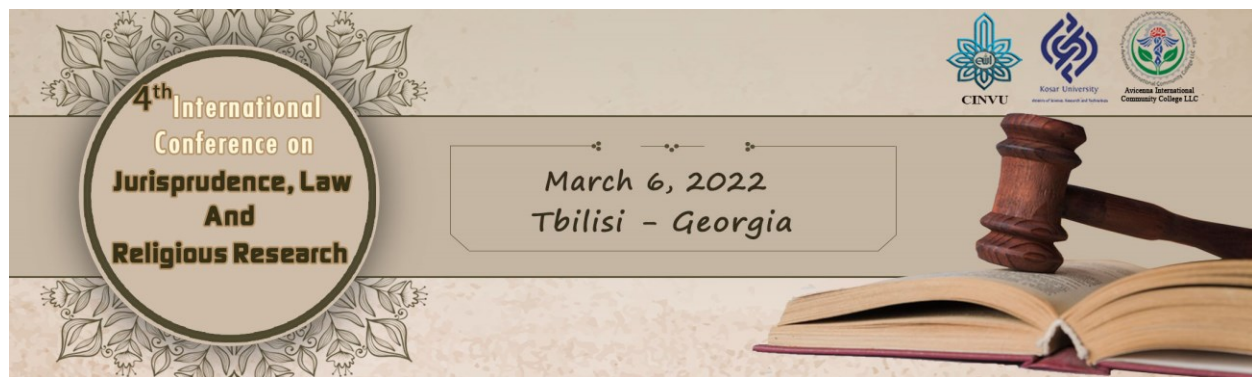

بررسی تعامل عقل و وحی از دیدگاه صدر المتألهین شیرازی و علامه طباطبائی

علی فرهنگدپویا^۱

۱-عضو هیئت علمی گروه معارف اسلامی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ملایر

چکیده

بررسی کیفیت رابطه عقل و وحی از دیرباز مورد توجه اندیشمندان بسیاری، چه در جهان اسلام بوده و هست. در این بین حکمای مسلمان از گروه‌های مختلف نیز با تکیه بر اصول خاص خود سعی در تبیین این موضوع داشته‌اند. در این مسیر برخی اصالت را به عقل و استدلال داده و دین را در گوشه عزلت نهاده‌اند و جماعتی نیز وحی و آموزه‌های دینی را اصیل دانسته‌اند و عقل و دستاوردهای آن را ناکارآمد جلوه داده‌اند. بارزترین فیلسوفی که در تبیین تعامل و هماهنگی بین حکمت و شریعت سعی بلیغ داشت، صدر المتألهین شیرازی است. او با وجود دفاع تمام‌قد از حریم عقل و فلسفه معتقد بود که این منبع معرفتی هیچ‌گاه نمی‌تواند به تنهایی انسان را به شناخت تام حقایق برساند و او را به کمال مطلوب نائل کند، بلکه وحی و آموزه‌های وحیانی متممی هستند برای عقل و دستاوردهای آن، و انسان کامل باید با دو بال عقل و وحی به سیر و سلوک بپردازد. علامه طباطبائی نیز از معاصرینی است که از این مساله غفلت ننموده و نظریه مختار خویش را که هم‌سوی نظرگاه ملاصدرا می‌باشد به خوبی تبیین نموده است.

واژگان کلیدی: عقل، وحی، صدر المتألهین، علامه طباطبائی